

Nr.327 din 01 noiembrie 2023

Către: Parlamentul Republicii Moldova

Aviz

***la proiectul de lege pentru modificarea Legii privind statutul alesului local nr.768/2000
(inițiativa legislativă nr.334 din 28.09.2023)***

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii privind statutul alesului local nr.768/2000.

CALM a analizat prevederile proiectului de lege în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectul de lege are drept scop: reglementarea incompatibilității mandatului alesului local cu funcția de conducere în organele sindicale de toate nivelurile; dezvoltarea capacităților profesionale ale primarilor și viceprimarilor, președinților și vicepreședinților raioanelor, prin reglementarea expresă a dreptului și obligației de perfecționare a abilităților și pregătirii profesionale.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale, nr. 397 din 16.10.2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435 din 28.12.2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006
- ❖ Legea privind statutul alesului local nr.768/2000.

3. Constatări

În urma analizei proiectului de lege, CALM a identificat pericolul încălcării dreptului constituțional la asociere (art.42 din Constituția RM), precum și a dreptului constituțional la muncă (art.43 din Constituția RM), prin reglementarea incompatibilității mandatului consilierului local/raional, în calitate de ales local, cu funcția de conducere în organele sindicale de toate nivelurile, astfel fiind limitate drepturile respective, în condițiile în care consilierul local nu desfășoară o activitate zilnică remunerată, dar și fără a fi argumentate astfel de restricții, care sunt nejustificate și abuzive.

De asemenea, CALM a remarcat importanța dezvoltării capacităților profesionale ale primarilor și viceprimarilor, președinților și vicepreședinților raioanelor și alocării în acest scop în bugetul local a mijloacelor financiare în mărime de cel puțin 2% din fondul de salarizare.

În vederea creșterii nivelului pregătirii profesionale a categoriilor vizate, considerăm că este necesar de recomandat o durată minimă anuală a diverselor forme de dezvoltare profesională continuă.

Totodată, atenționăm asupra normei din art. 26¹ alin. (3) "Modul de organizare și desfășurare a procesului de dezvoltare profesională a alesului local se aprobă de Guvern.", conținutul căreia nu poate fi acceptat, astfel că urmează a fi exclusă din următoarele considerente:

Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, stabilește în art.3 alin. (2), că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În conformitate cu art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei,

legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Autoritățile publice centrale nu pot impune obligații autorităților publice locale, în speță aleșilor locali, ci numai să recomande întreprinderea unor acțiuni necesare, astfel că formele de dezvoltare profesională a unor categorii de aleși locali nu poate fi limitată numai la prestatorii de servicii educaționale, în baza unor programe de formare profesională acreditate (așa cum se impune pentru anumite categorii de angajați, inclusiv funcționari publici), deoarece nivelul de studii nu constituie o condiție necesară pentru a fi ales/a ocupa aceste funcții.

Fără a diminua importanța și calitatea programelor de formare profesională acreditate, nu putem să nu accentuăm diversitatea de forme de dezvoltare profesională disponibile în țară și peste hotare, inclusiv cursurile și instruirile organizate de CALM, de partenerii de dezvoltare, cele organizate de asociațiile autorităților publice locale partenere de peste hotare (Asociația Orașelor din România (AOR), Asociația Comunelor din România (ACoR), The Network of Associations of Local Authorities in South-East Europe (NALAS), United Cities and Local Governments (UCLG) etc.).

4. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului de lege, propunem următoarele modificări:

1. Articolul 7 se completează cu alineatul (1¹), care va avea următorul cuprins:

"(1¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit.f), consilierul local și consilierul raional pot cumula funcția de ales local cu o funcție de conducere în organele sindicale de toate nivelurile."

2. Alineatul (3) din art. 26¹ va avea următorul cuprins:

"(3) Se recomandă fiecărui ales local participarea în diverse forme de dezvoltare profesională cu o durată de cel puțin 16 ore anual."

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul de lege pentru modificarea Legii privind statutul alesului local nr.768/2000 poate fi propus pentru aprobare doar după modificarea prevederilor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09